

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 16.1.2023 antanut seuraavan päätöksen kaivosluvassa annettavien sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta:

Kaivosoikeuden haltija: SMA Mineral Oy
Kaivospiiri ja KaivNro: Ristimaa 4338
Alueen sijainti: Tornio

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätösasiakirjat ovat nähtävillä Tukesin verkkosivuilla (<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta>). Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Tornion kaupungin yleisessä tietoverkossa.

Lisätietoja: kaivosasiat@tukes.fi tai Maria Kivi, puh. 029 5052 132

Kuulutettu 16.1.2023

Pidetään nähtävänä 22.2.2023 saakka. Valitusaika päättyy samana päivänä.

Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta.

**PÄÄTÖS KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN MÄÄRÄYSTEN SEKÄ YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN
TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISESTA**

Kaivospiirin ja -alueen haltija

SMA Mineral Oy
y-tunnus: 1572824-8
Tornio
Suomi

Yhteystiedot:

SMA Mineral Oy
Selleenkatu 281
95450 Tornio
puh. +358 16 215 3200

Lisätietoja antaa:

Krister Backlund, puh. +358 40 076 46 80

Kaivospiiri ja -alue

Ristimaa (KaivNro 4338) ja Ristimaan laajennusalue (lupatunnus KL2018:0002)

Sijainti

Tornio (kaivospiirin ja -alueen kartta on esitetty liitteessä 1)

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) antaa SMA Mineral Oy:lle päätöksen kaivosluvassa annettavista määräyksistä sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä koskien Ristimaa-kaivospiiriä (KaivNro 4338) ja Ristimaan laajennusaluetta (KL2018:0002).

Perustelut: Kaivoslaki 52 §, 125 § ja 181 §

Peruste määräysten tarkistamiselle

Tukesin antamat päätökset:

- 1) 14.9.2017 Ristimaan kaivospiirille, Lupamääräys 1:
Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2022. Tarkistusväliä voidaan aikaistaa, jos kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia.
- 2) 12.9.2018 Ristimaan kaivospiirin laajennusalueelle, lupatunnus KL2018:0002.
Päätöksen mukaan kaivosluvan tarkistusväli on 10 vuotta.

Lupamääräysten tarkistus on tehty Ristimaan kaivoksen kokonaisuudelle, joka käsittää Ristimaan kaivospiirin ja laajennusalueen. Päätöksellä annetaan molempia alueita koskeva yhteinen lupamääräysten seuraava tarkistusajankohta.

Kaivosluvassa annettavien määräysten sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamiseen liittyvä kaivoslainsäädäntö

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 52 §:n osalta seuraavaa:

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kaivosluvassa yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista tarpeellisista määräyksistä. Yleistä etua on tarkemmin selostettu 49 §:n perusteluissa. Yksityinen etu voi olla esimerkiksi taloudellinen taikka alueiden käyttöön, asuinympäristön viihtyisyyteen tai yksilön terveyteen liittyvä intressi. Kaivoshankkeiden vaikutukset yleisten ja yksityisten etujen kannalta voivat vaihdella huomattavasti. Lupaharkinnassa olisi mahdollista tilanteen kokonaisarviointin perusteella ottaa huomioon alueelliset ja paikalliset olosuhteet ja intressit sekä lupamääräyksin varmistaa yksittäistapauksessa olosuhteisiin nähden saavutettavan oikeudenmukaisen ratkaisun. Lupamääräykset voisivat sisältää velvoitteita tai rajoituksia.

Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 1 kohdan perusteella tarkennettava kaivosluvan haltijan velvollisuutta huolehtia kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellisista seikoista. Lupamääräys liittyy kiinteästi kaivosluvan haltijalle 18 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädettyyn velvollisuuteen. Lupamääräyksissä olisi annettava kaivostoimintaa koskevat velvoitteet ja rajoitukset, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle taikka kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Luvanhaltijaa voitaisiin myös velvoittaa huolehtimaan muun muassa alueella liikkuvan väestön turvallisuudesta.

Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 6 kohdan nojalla tarkennettava 108 §:ssä säädettyä vakuusvelvoitetta sekä 15 luvussa säädettyjä lopettamiseen liittyviä ja

lopettamisen jälkeisiä velvollisuuksia. Toistaiseksi voimassa olevassa luvassa ja olisi 62 §:n 2 momentin nojalla määrättävä lupaehtojen tarkistamisen ajankohta.

Lupamääräyksissä olisi 7 kohdan nojalla asetettava määräaika, jolloin luvanhaltijan on viimeistään toimitettava kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamiseen liittyvät selvitykset. Lupamääräyksissä voitaisiin 8 kohdan nojalla antaa 1—7 kohtaa täydentäviä ehtoja ja rajoituksia kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista, joilla varmistettaisiin, ettei toiminnasta aiheutuisi kaivoslaissa kiellettyä seurausta. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi 17 §:n 2 momentin nojalla tapahtuvaa malminetsintää.

Yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi merkittävät näkökohdat tulisivat suoraan turvatuksi lainsäädännön nojalla. Lisäksi kaivosviranomainen voisi 3 momentin 9 kohdan nojalla antaa täydentäviä lupamääräyksiä muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista. Täydentäviä kaivosturvallisuuteen liittyviä lupamääräyksiä voidaan antaa 125 §:n nojalla kaivosturvallisuusluvassa.

Kaivostoiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, kaivannaisjätteen jätealueesta ja sen jälkihoidosta sekä kaivannaisjätteistä, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta annetaan ympäristöluvassa.

Kaivoslain 52 §:n nojalla kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta;
- 3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta;
- 6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;
- 7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;
- 8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;

9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista. Kaivoslaki 52 §

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 62 §:n osalta seuraavaa:

Pykälän 2 momentin nojalla lupaviranomaisen olisi määräajoin tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä. Tarkistamistarpeen arviointiväli olisi määriteltävä luvassa, ja se voisi olla enintään kymmenen vuotta. Kaivosluvan tarkistaminen tarkoittaisi lupamääräysten tarkistamista. Esimerkiksi kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvää vakuutta ja muita lopettamiseen liittyviä velvollisuuksia on yleensä tarpeen arvioida määräajoin.

Lupaviranomaisen on tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä vähintään kymmenen vuoden välein. Lupaviranomaisen on ilmoitettava tarkistusväli luvassa. Lupamääräysten tarkistaminen ei saa sanottavasti vähentää kaivoshankkeesta saatavaa hyötyä. Kaivoslaki 62 §

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 108 §:n osalta seuraavaa:

Kaivosluvan haltija olisi velvollinen asettamaan vakuuden 15 luvussa säädettyjen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä koskevien velvoitteiden suorittamista varten. Vakuuden tulisi olla riittävä ottaen huomioon kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet, erityisesti ympäristönsuojelulain 42 §:n nojalla vaadittava vakuus.

*Ympäristönsuojelulain mukainen vakuus on tarkoitettu varmistamaan asianmukaisen jätehuollon toteutuminen. Se kattaa siten lähinnä rikastushiekka-
altaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset tilanteissa, joissa kaivostoiminnan harjoittaja ei itse pysty niitä hoitamaan. Pykälässä ehdotettu vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet.*

Vakuuden asettamista koskeva asia ratkaistaisiin asianomaisessa kaivosluvassa. Vakuuden lajia ja suuruutta olisi arvioitava tarkistettaessa kaivosluvan määräyksiä 62 §:n mukaisesti.

Kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Kaivoslaki 108 §

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 109 §:n osalta seuraavaa:

Lupaviranomainen määräisi 1 momentin nojalla vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa lupapäätöksessä tai luvan voimassaolon jatkamista koskevassa päätöksessä. Niihin vaikuttaisivat toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset.

Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen veloitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Koska ympäristönsuojelulain nojalla vaadittava vakuus kattaa kaivosalueen rikastushiekka- ja muiden jätealueiden jätehuoltokustannukset, ei kyseisten alueiden kunnostamiseen liittyviä kustannuksia olisi tarpeen ottaa huomioon kaivoslupaan liittyvää vakuutta asetettaessa.

Vakuus voi olla esimerkiksi pankkitalletus tai pankkitakaus taikka vakuutus.

Pykälän 3 momentin nojalla vakuus asetettaisiin kaivosviranomaiselle, jonka tehtävänä on valvoa korvauksen saajan etua sekä tarvittaessa huolehtia vakuuden rahaksi muuttamisesta ja varojen jakamisesta. Vakuus olisi 168 §:n nojalla asetettava, ennen kuin toiminta luvan nojalla aloitetaan.

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa. Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti. Kaivoslaki 109 §

Kaivostoimintaan sovellettavat säännökset

Kaivostoiminnan harjoittajan on toiminnassaan huomioitava, mitä kaivoslain 181 §:n nojalla säädetään.

Kaivosoikeuden nojalla tapahtuvaan toimintaan sovelletaan, mitä kaivoslain 6, 17, 18, 97, 101 ja 108-111 §:ssä, 11 ja 13-15 luvussa sekä 171 ja 172 §:ssä säädetään.

Tukesin uudet lupamääräykset ja perustelut

Ristimaan kaivospiirin laajennusalueelle (KL2018:0002) 12.9.2018 annetuista lupamääräyksistä jäävät voimaan seuraavat lupamääräykset 1, 3 ja 4:

Lupamääräys 1

Hakijayhtiön on ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista tiedotettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Lapin ELY-keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Perustelut: Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole luonnonsuojelulain säännöksiä vastaista.

Lupamääräys 3

Kaivoslupan haltijan on maksettava tämän luvan mukaisen kaivosalueen kiinteistöjen omistajille vuotuinen korvaus (louhintakorvaus).

Louhintakorvauksen vuotuinen suuruus kiinteistöä kohti on 50 euroa hehtaarilta. Lisäksi louhintakorvauksena maksetaan:

1) 0,15 prosenttia vuoden aikana louhitun ja hyödynnetyn metallimalmin kaivosmineraalien lasketusta arvosta; sitä laskettaessa otetaan huomioon malmin sisältämien hyödynnettyjen metallien keskiarvohinta vuoden aikana ja muiden malmista hyödynnettyjen tuotteiden keskimääräinen arvo vuoden aikana;

2) kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet huomioon ottaen kohtuullinen korvaus louhitusta ja hyödynnetystä muusta kaivosmineraalista kuin metallimalmista sen mukaan kuin:

a) kiinteistön omistaja ja kaivoslupan haltija sopivat; tai

b) kaivosviranomaisen kiinteistön omistajan tai kaivoslupan haltijan hakemuksesta vahvistaa.

Jos kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet ovat olennaisesti muuttuneet, kiinteistön omistaja tai kaivosoikeuden haltija voi vaatia kaivosviranomaisesta tarkistamaan 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun korvauksen.

Jos lupaviranomainen on lykännyt kaivoslupan raukeamista 68 §:n 3 momentin mukaisesti, on tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu korvaus 100 euroa hehtaarilta (korotettu korvaus), kunnes kaivostoiminta aloitetaan tai sitä jatketaan.

Velvollisuus louhintakorvaukseen alkaa, kun kaivoslupa on lainvoimainen. Velvollisuus korotettuun korvaukseen alkaa, kun päätös kaivostoiminnan uutta aloittamisaikaa tai toiminnan jatkamista koskevaksi määräajaksi on lainvoimainen.

Kaivoslupan haltijan on toimitettava kaivosviranomaiselle tiedot louhintakorvauksen vahvistamista varten viimeistään seuraavan vuoden 15 päivänä maaliskuuta. Kaivosviranomaisen vahvistaa päätöksellään louhintakorvauksen suuruuden vuosittain.

Louhintakorvaus on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen päätös louhintakorvauksesta on tullut lainvoimaiseksi.

Tarkempia säännöksiä louhintakorvauksen vahvistamista ja tarkistamista koskevasta hakemuksesta, louhintakorvauksen määrittämisen perusteista ja kaivosviranomaiselle louhintakorvauksen vahvistamista varten toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Perustelut: Kaivoslaki 100 § ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 33 §

Lupamääräys 4

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaiseen kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille muuhun kuin kaivostoimintaan käytetyistä kaivostoiminnan sivutuotteista saadusta hyödystä vuotuinen kiinteistökohtainen korvaus (sivutuotekorvaus).

Sivutuotekorvauksen tulee olla kohtuullinen ottaen huomioon sivutuotteen taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet. Jos kaivosluvan haltija ja kiinteistönomistaja eivät sovi korvauksesta, on se enintään 10 prosenttia sivutuotteesta saadusta myyntitulosta.

Perustelut: Kaivoslaki 101 §

Tämän päätöksen seuraavat lupamääräykset korvaavat 24.6.2014 ja 14.9.2017 annettujen päätösten yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset, ja lupamääräykset koskevat sekä Ristimaan kaivospiiriä että Ristimaan kaivospiirin laajennusaluetta:

Lupamääräys 1

Kaivosluvan haltijan on asetettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle 21 000 euron suuruinen vakuus omavelkaisena pankkitakauksena kaivoslain mukaisia kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Määrätty kaivosvakuus on asetettava Tukesille viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta.

Perustelut:

Asetettavan vakuuden suuruus erittelyineen perustuu kaivosyhtiön 23.12.2022 päivittämään selvitykseen (liite 3 ja erityisesti kuva 1).

Kaivosvakuudella katetaan seuraavat kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteet kaivosalueen saattamiseksi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon:

1. Aitauksen lisäys (noin 400 m) 8 000 €
2. Pumppujen ja vesilinjojen poisto 5 000 €
3. Porttien ja puomien poisto sekä niiden korvaaminen lohkkareilla tai maavalleilla 3 000 €
4. Sähkölinjojen poisto 4 000 €
5. Varoituskylttien lisääminen aitoihin ja maavalleihin 1 000 €

Osa Ristimaan louhoksesta on jo rajattu korkeilla maavalleilla, aitausta on tehty vajaan 500 metrin matkalle ja varoituskylttejä on sijoitettu alueelle asianmukaisesti kohtiin. Louhoksella ei ole eikä sinne ole suunnitelmassa tehdä kiinteitä rakennuksia. Käytössä olevat siirrettävät kontit (taukotila) kuljetetaan toiminnan loputtua alueelta pois.

Lupamääräys 2

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2028. Tarkistusajankohtaa voidaan aikaistaa, jos kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia.

Kaivosyhtiön tulee toimittaa ajan tasalla oleva selvitys kaivoksen lopetus- ja jälkitoimenpiteistä, jotta Tukes voi arvioida ja tarkistaa vakuuden sisällön kattavuuden ja suuruuden riittävyyden. Selvitys tulee toimittaa 1.3.2028 mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Tukesin kaivostarkastus Ristimaan kaivospiirillä 25.5.2021

Ristimaan kaivospiirillä on 25.5.2021 pidetty määräaikainen kaivostarkastus. Seuraava kaivostarkastus on vuonna 2023.

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen, lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Tukes on antanut asian tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta>. Asia on kuulutettu 13.6.2022 ja asiakirjat ovat olleet nähtävillä 31.8.2022 saakka. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Tornion kaupungin yleisessä tietoverkossa.

Asiasta on lähetetty lausuntopyynnöt 13.6.2022 Tornion kaupungille, Lapin ELY-keskukselle ja Lapin liitolle. Asiasta on 13.6.2022 annettu erikseen tieto asianosaisille. Lausunnot sekä muistutukset ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 31.8.2022.

Kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettu myös Lapin Kansa -sanomalehdessä.

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön selitys

LAUSUNNOT

Kuulutuksen johdosta lausunnon ovat antaneet Lapin ELY-keskus ja Lapin liitto. Lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Lapin ELY-keskuksen lausunnossa on muun ohella todettu, että toimintaa Ristimaan louhoksella on toteutettu ympäristöluvan (nro 99/2021, Dnro PSAVI/2467/2018) mukaisesti.

Lausunnossaan ELY-keskus huomauttaa, että ympäristölupapäätöksissä määrätyt vakuudet on asetettu kaivannaisjätteiden jätealueiden sulkemisen sekä asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ympäristölupapäätösten nojalla annetut vakuudet eivät kata alueella mahdollisesti olevien pilaantuneiden maiden selvittämistä ja kunnostamista, kemikaalijätteiden ja muiden vaarallisten jätteiden asianmukaista käsittelyä, alueelle sijoitettujen rakennusten purkamista, poistamista ja siitä aiheutuvien jätteiden käsittelyä tai näiden alueen siistimistä ja maisemointia.

Lapin liitolla ei ollut asiaan huomauttamista.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Kuulutuksen johdosta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

HAKIJAN SELITYS

Tukes on pyytänyt kaivosyhtiöltä kaivoslain 42 §:n mukaisen selityksen annettujen lausuntojen johdosta. Selitys on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Tukesin vastaus lausunnoissa esitettyyn

Päätöksessä on kaivoslain 56 §:n mukaisesti otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lapin ELY-keskuksen lausuntoon Tukes vastaa, ettei alueella ole eikä sinne ole suunnitelmassa tehdä kiinteitä rakennuksia. Pilaantuneiden maiden selvittäminen ja kunnostaminen tai kemikaalijätteiden ja muiden vaarallisten jätteiden käsittely eivät kuulu kaivoslain mukaiseen kaivosvakuuteen.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla.
Kaivoslaki 57 §

Lupapäätös toimitetaan päätöksenantopäivänä SMA Mineral Oy:lle, Tornion kaupungille, Lapin ELY-keskukselle ja Lapin liitolle. Jäljennös lupapäätöksestä toimitetaan Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Tieto päätöksen antamisesta lähetetään kirjeitse tai sähköisesti 40 §:n 1 momentissa tarkoitetuille asianosaisille.

Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Tornion kaupungin yleisessä tietoverkossa. Kuulutuksen julkaisemisesta ilmoitetaan myös Lapin Kansa -sanomalehdessä.
Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista annetun asetuksen (1283/2021) mukaisesti 2 900 €. Lasku toimitetaan erikseen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Tukesin päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
Kaivoslaki 162 §

Liitteessä 4 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)

Lisätietoja

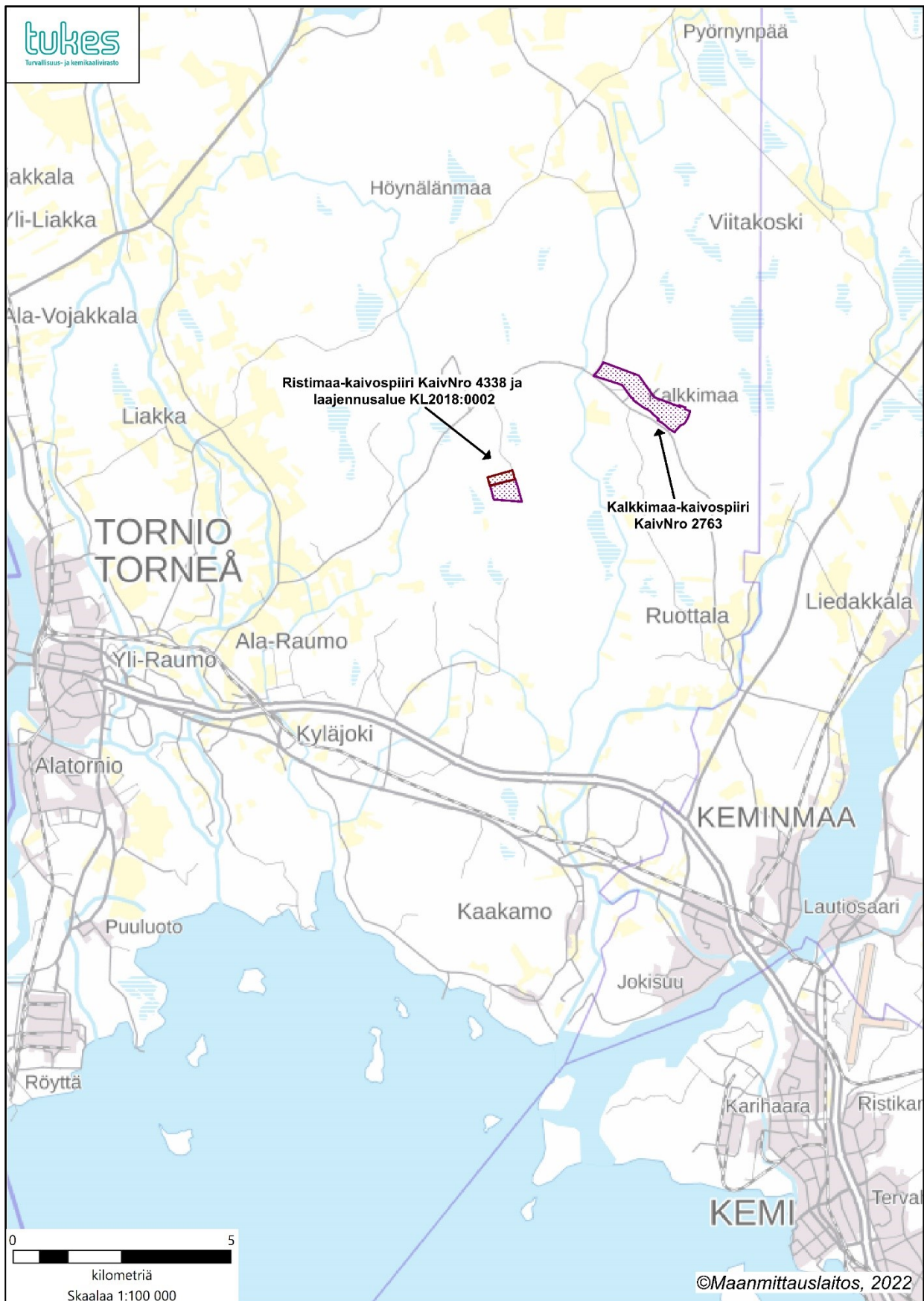
kaivosasiat@tukes.fi tai Maria Kivi puh. 029 5052 132

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Maria Kivi ja ratkaissut johtava asiantuntija Ossi Leinonen.

Liitteet

1. Kaivospiirin kartta
2. Annetut lausunnot ja kaivosyhtiön selitys
3. Kaivosyhtiön päivitetty selvitys 23.12.2022
4. Valitusosoitus

Ristimaa-kaivospiirin KaivNro 4338 sijainti; kuvassa myös Kalkkimaan-kaivospiiri KaivNro 2763
(mittakaava ja rajat ohjeelliset)

Annetut lausunnot ja kaivosyhtiön selitys

- Lapin ELY-keskus
- Lapin liitto

- Kaivosyhtiön selitys

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
PL 66
00521 Helsinki

kaivosasiat@tukes.fi

Viite

Lausuntopyyntö 13.6.2022, KaivNro 4338 ja 2763

Lausunto koskien SMA Mineral Oy:n Ristimaa- ja Kalkkimaan- kaivospiirien (KaivNro:t 4338 ja 2763) yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien määräysten sekä Ristimaa-kaivospiirillä myös lupamääräysten tarkistamista.

SMA Mineral Oy:llä on voimassa oleva Kalkkimaan kalkkitehdasta ja kaivosta koskeva Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 27.6.2013 myöntämä ympäristö- ja vesitalouslupa nro 61/2013/1 (Dnro PSAVI/287/04.08/2010 sekä Ristimaan louhoksen toimintaa koskeva 28.5.2021 myönnetty ympäristölupa nro 99/2021 (Dnro PSAVI/2467/2018).

SMA Mineral Oy on yleisten ja yksityisen edun turvaamista koskevassa selvityksessään (3.6.2022) kuvannut oikein menettelyjä Lapin ELY-keskuksen toteuttamasta ympäristölupapäätösten lupamääräysten valvonnasta mukaan lukien ympäristövaikutusten tarkkailu. Lapin ELY-keskus on 27.8.2021 suorittanut edellisen kerran valvontasuunnitelman mukaisen määräaikaistarkastuksen Kalkkimaan kaivoksella. Tarkastuksen perusteella toimintaa Kalkkimaan ja Ristimaan louhoksilla on toteutettu voimassa olevien ympäristö- ja vesitalouslupien mukaisesti ja merkittäviä puutteita toiminnassa ei tarkastuksella havaittu. Seuraava määräaikaistarkastus tehdään vuoden 2023 aikana.

Lapin ELY-keskus huomauttaa, että Kalkkimaan kaivospiirin alueella sijaitsevan Tuppivaaran louhoksen laajentaminen selvityksessä esitetyn louhintasuunnitelman mukaisesti vaarantaa voimassa olevan ympäristölupapäätöksen nro 61/2013/1 lupamääräyksen 28 noudattamista. Tämä tulee huomioida louhintaa koskevan toteutuksen suunnittelussa. Lupamääräyksen 28 mukaisesti *"Toiminta ei saa heikentää toiminta-alueen lähellä sijaitsevien luonnonsuojelulain mukaisesti suojeltujen lajien esiintymien elinvoimaisuutta..."*

Lisäksi Lapin ELY-keskus haluaa tuoda esille seuraavat luonnonsuojelua koskevat näkemykset:

Kalkkimaan kaivospiirin alueelle sijoittuvat Haaralahden ja Hastin yksityismaiden luonnonsuojelualueet (YSA206960, YSA206959) sekä Kalkkimaan lajialuerajauksen erityisesti suojeltavan lajin suojelualue (ERA206854). Osin luonnonsuojelualueiden kanssa päällekkäin sijoittuu Kalkkimaan lehtojen suojeluohjelma-alue. Osa suojeluohjelma-alueesta sisältyy Länsi-Lapin säädösvalmistelukohteisiin uusista perustettavista luonnonsuojelualueista. Päätöstä näistä kohteista ei ole vielä tehty. Kaivostoiminnassa tulee huomioida edellä mainittujen luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräykset, ettei toiminnalla aiheuteta rauhoitusmääräysten vastaisia seurauksia.

Kalkkimaan kaivospiirin läheisyyteen, lähimmillään noin 80 metrin etäisyydelle sijoittuu Kusiaiskorven, Palojängän, Alkumaan ja Isokummun jänkän Natura-alue (FI1301903), joka on sisällytetty Natura 2000-verkostoon luontodirektiivin mukaisena alueena. Tällöin alueen suojelun perusteena ovat tietolomakkeessa mainitut luontodirektiivin liitteen I luontotyypit ja liitteen II lajit. Kaivostoiminta ei saa yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikentää alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Kalkkimaan kaivospiirin alueelta on tehty lukuisia havaintoja rauhoitetuista ja uhanalaisista kasvilajeista. Kaivospiirin alueella on runsaasti havaintoja kahdesta sensitiiviseksi luokitellusta lajista. Lisäksi kaivospiirin alueelta on havaintoja vaarantuneeksi luokitellusta lettorikosta (*Saxifraga hirculus*, VU) ja äärimmäisen uhanalaisesta ja erityisesti suojeltavasta perämerenketomaruna (*Artemisia campestris* subsp. *bottnica*, CR). Molemmat lajit lukeutuvat myös luontodirektiivin liitteisiin II ja IV ja rauhoitettuihin lajeihin (luonnonsuojelulaki 42 § 1 mom.). Luontodirektiivin liitteeseen IV lukeutuvien lajien esiintymiä ei saa hävittää eikä heikentää. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen kiellosta luontodirektiivin artiklassa 16 mainituilla perusteilla (luonnonsuojelulaki 49 § 3 mom.).

Kalkkimaan kaivospiirin alueelta on havaintoja lisäksi rauhoitetuista kasvilajeista; soikkokaksikko (*Neottia ovata*, LC), lehtonoidanlukko (*Botrypus virginianus*, EN, erityisesti suojeltava), valkolehdoikki (*Platanthera bifolia*, LC) ja korallimetsänemä (*Epipogium aphyllum*, VU). Luonnonsuojelulain 42 §:n mom. 2 mukaan rauhoitettujen kasvien poimiminen, kerääminen, irtileikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 48 §:n mom. 2 mukaan alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 42 §:ssä säädetyistä rauhoitussäännöksistä, mikäli lajin suojelun taso säilyy suotuisana. Kaivopiirin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamista varten esitetyissä asiakirjoissa louhintasuunnitelman mukainen toiminta tulisi hävittämään rauhoitettujen lajien esiintymiä.

Kalkkimaan kaivospiirin alueelta on tehty havaintoja luhtakultasiivestä. Luhtakultasiipi on luokiteltu uusimmassa kansallisessa uhanalaisuusarvioinnissa erittäin uhanalaiseksi (EN). Lisäksi luhtakultasiipi on luonnonsuojelulain 38 §:n 1 - 2 mom. ja luonnonsuojeluasetuksen 18 §:n 1 mom. ja liitteen 2 (a) mukaan rauhoitettu ja luokiteltu myös erityisesti suojeltavaksi lajiksi (LSL 47 § LSA 22 §). Laji on sisällytetty myös luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteeseen IV (a). Luontodirektiivin liitteeseen IV lukeutuvien eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä (luonnonsuojelulaki 49 § 1 mom.). Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen kiellosta luontodirektiivin artiklassa 16 mainituilla perusteilla (luonnonsuojelulaki 49 § 3 mom.).

Kalkkimaan kaivospiirin alueelta on tehty havaintoja lukuisista uhanalaisista ja muista suojelullisesti huomionarvoisista lajeista; kalkkikinnassammal (*Scapania calcicola*, CR, erit.suoj.), partanaava (*Usnea barbata*, EN, erit.suoj.), kalkkihyytelöjäkälä (*Enchylium bachmanianum* var. *bachmanianum*, EN, erit.suoj.), horkkakatkero (*Gentianella amarella*, EN, erit.suoj.), ketokatkerokko (*Gentianella campestris*, EN, erit.suoj.), kallioishietakoi (*Gnorimoschema nordlandicolellum*, EN), saharietayökkönen (*Euxoa recussa*, EN), liuskamaamuna (*Bovista tomentosa*, EN), mustapaasisammal (*Schistidium trichodon*, VU), piiskuhietakoi (*Gnorimoschema valesiellum*, VU), vähäruskokalvaja (*Gonioctena flavicornis*, VU), ruskovahakas (*Cuphophyllum colemannianus*, VU), raidantuoksukääpä (*Haploporus odoratus*, VU), suomenpeilikääriäinen (*Eucosma suomiana*, VU), pohjanharasammal (*Campylophyllum halleri*, VU), lapinkaskashukka (*Gorytes neglectus*, NT), pohjankultajakälä (*Bryoplaca jungermanniae*, NT), sammaljäkälä (NT), ahokissankäpä (*Antennaria dioica*, NT), kaitavyökoi (*Klimeschiopsis kiningerella*, NT), ahokenttäkääriäinen (*Dichrorampha alpinana*, NT), ketonoidanlukko (*Botrychium lunaria*, NT), aarnikiiltokääriäinen (*Cydia cornucopiae*, VU), röyhysara (*Carex appropinquata*, VU), suomukuppijäkälä (*Solorina spongiosa*, NT), ruotsinloviniska (*Formica suecica*, NT) ja ruskosepikkä (*Rhacopus sahlbergi*, NT). (luonnonsuojelulaki 47 § 1 mom). Lapin ELY-keskus muistuttaa, että merkittävät suojelullisesti huomionarvoisten lajien esiintymäkeskittymät voivat lukeutua kaivoslain (621/2011) tarkoittamaan yleisen edun käsitteeseen, johon ei saa aiheuttaa huomattavaa haittaa.

CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, LC = elinvoimainen, erit.suoj. = erityisesti suojeltava

Ristimaan kaivospiirin alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (2021/521) liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen lajien esiintymiä, ei liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (25.8.2022 Lajitietokeskus viranomaisportaali). Ristimaan kaivospiirin alue ei sijoitu luonnonsuojeluohjelmien alueelle, luonnonsuojelualueille eikä Natura 2000-verkoston alueille tai niiden välittömään läheisyyteen. Lähin suojelun piiriin lukeutuva alue, Kusiaiskorven, Palojängän, Alkumaan ja Isokummun jänkän Natura-alue (FI1301903), sijoittuu lähimmillään hieman runsaan 600 metrin etäisyydelle kaivospiiristä.

Kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin kaivostoiminnan tai muun kaivosluvassa mainitun toiminnan tekemiseksi on välttämätöntä. Mahdollisten lisätutkimusten jälkeen maastoon jääneet jäljet tulee entisöidä mahdollisimman hyvin.

Lausuntopyyynnön liiteaineistossa ei ole kuvattu kaivospiirien kaavatilannetta. Lapin ELY-keskus haluaa tuoda esille seuraavat maankäyttöön liittyvät asiat:

Alueet sijaitsevat 14.12.2009 hyväksytyyn Tornion koko kaupungin oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella.

Yleiskaavassa Kalkkimaan kaivospiirin alue on osoitettu pääosin maa-ainestenottoalueena (EO). Kaivospiirin luoteis- ja kaakkoisosissa on kaavassa osoitettu luonnonsuojelualueita (SL). Merkintää koskevan kaavamääräyksen mukaan alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Lisäksi alueella sijaitsee kaavassa osoitettuja suojeltujen tai silmälläpidettävien kasvien tai eläinten esiintymisalueita (sl). Merkintää koskevan kaavamääräyksen mukaan esiintymäalueen ympäristö on säilytettävä tai ylläpidettävä lajille suotuisana. Kalkkimaan tehdasalue ja sinne johtava tie on osoitettu kaavassa paikallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi (sk/p). Merkintää koskevan kaavamääräyksen mukaan alueella olevia rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127 §:ssä mainittua lupaa.

Ristimaan kaivospiirin alue sijaitsee yleiskaavassa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M). Merkintää koskevan kaavamääräyksen mukaan alueita käytetään pääasiassa maa- ja metsätaloustuotantoon. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä sekä haja-asutusluonteinen asuntorakentaminen. Rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään hehtaari. Peltoalueelle on sallittua vain maatalouteen liittyvä rakentaminen. Uudisrakentaminen tulee sijoittaa aukeilla alueilla jo olevien tilakeskusten yhteyteen tai pellon vaihettumisvyöhykkeeseen.

Lisäksi yleiskaavaa koskevan yleismääräyksen mukaisesti yleiskaava osoittaa alueiden pääasiallisen käyttötarkoituksen.

Pääkäyttötarkoituksen ohella alueella sallitaan myös muuta maankäyttöä edellyttäen, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.

SMA Mineral Oy on selvityksessään esittänyt Kalkkimaan kaivospiiriä koskevan kaivoslain 108 §:n mukaisen vakuuden nostamista 7000 eurosta 15 000 euroon ja Ristimaan kaivospiiriä koskevan vakuuden nostamista 6000 eurosta 10 000 euroon. Selvityksen mukaan Kalkkimaan tehdasalue ja rakennukset (sähkölinja, vesiliittymä yms. infrastruktuuri) jätettäisiin paikalleen toiminnan lopettamisen jälkeen.

Lapin ELY-keskus huomauttaa, että ympäristölupapäätöksissä määrätyt vakuudet on asetettu kaivannaisjätteiden jätealueiden sulkemisen sekä asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ympäristölupapäätösten nojalla annetut vakuudet eivät kata alueella mahdollisesti olevien pilaantuneiden maiden selvittämistä ja kunnostamista, kemikaalijätteiden ja muiden vaarallisten jätteiden asianmukaista käsittelyä, alueelle sijoitettujen rakennusten purkamista, poistamista ja siitä aiheutuvien jätteiden käsittelyä tai näiden alueen siistimistä ja maisemointia.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Olli-Pekka Vieltojärvi ja ratkaissut Ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Juha Hämäläinen. Asian valmisteluun ovat osallistuneet myös ylitarkastaja Heli Lehvola (luonnonsuojelu) ja ylitarkastaja Jussa Liikkanen (maankäyttö). Asiakirja toimitetaan vain sähköisesti.

Tämä asiakirja LAPELY/3888/2015 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/3888/2015 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Hämäläinen Juha-Pekka 02.09.2022 11:00

Esittelijä Vieltojärvi Olli-Pekka 02.09.2022 10:50

LAPIN LIITTO

Lausunto

11.8.2022

225/10.03.01.00/2022

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 13.6.2022 (KaivNro 4338)

Ristimaa-kaivospiirin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien tarpeellisten määräysten sekä kaivosluvan lupamääräysten tarkistaminen

Tausta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla lausuntoa SMA Mineral Oy:n Ristimaan kaivospiirin kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta.

Suhde maakuntakaavaan

Alueella on voimassa 11.9.2015 lainvoiman saanut Länsi-Lapin maakuntakaava, jossa Ristimaan kaivospiiri on osoitettu kaivosaluemerkinnällä (EK 1918).

Länsi-Lapin maakuntakaavassa on annettu koko maakuntakaava-aluetta koskevia määräyksiä muun muassa ympäristön viihtyisyyden turvaamisesta.

Alueella on voimassa Tornion yleiskaava 2021, joka on hyväksytty kunnanhallituksessa 29.6.2009. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella.

Lapin liiton näkemys

Kaivostoiminta on yksi Lappi-sopimuksen mukaisista kärkitoimialoista. Lapin liiton virastolla ei ole huomauttamista määräyksiin.

LAPIN LIITTO

Päivi Ekdahl
kehittämisohtaja / maakuntajohtajan sijainen

Paula Qvick
suunnittelujohtaja

Lausunnon valmistelija:
Olli Rönkä, aluesuunnittelija

VASTINE

05.10.2022

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki
Puh. 0295 5052 132

maria.kivi@tukes.fi

Yhtiö SMA Mineral Oy
Asia Kalkkimaan ja Ristimaan kaivospiirien lupamääräysten tarkistaminen, Kai-
voslaki 52 § ja 62 §, Ristimaan ja Kalkkimaan kaivospiireille (KaivNro 4338
ja 2763)

Viite: Vastinepyyntö 5.9.2022 lausuntoihin MH5317/2022, 2.9.2022, Lapin liitto
226/10.03.01.00/2022, 11.8.2022, Lapin liitto 225/10.03.01.00/2022, 11.8.2022 ja LA-
PELY/3888/2015, 2.9.2022.

VASTINE LAUSUNTOHIN KALKKIMAAN JA RISTIMAAN KAIVOSPIIRIEN LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISEN KUULUTUKSEN JOHDOSTA

Lausunto MH5317/2022, 2.9.2022 (KaivNro 2763):

Toiminnanharjoittajalla ei ole huomautettavaa lausuntoon. Toiminnanharjoittaja haluaa koros-
taa, ettei tutkimustoimintaa ole tarkoituskaan suorittaa lumettomana aikana Kalkkimaan kai-
vospiirin läheisillä luonnonsuojelualueilla vaan mahdolliset maastoajoneuvoilla suoritettavat
tutkimukset keskitetään talvikaudelle.

Lausunto Lapin liitto 226/10.03.01.00/2022, 11.8.2022 (KaivNro 2763):

Toiminnanharjoittajalla ei ole huomautettavaa lausuntoon.

Lausunto Lapin liitto 225/10.03.01.00/2022, 11.8.2022 (KaivNro 4338):

Toiminnanharjoittajalla ei ole huomautettavaa lausuntoon.

Lausunto LAPELY/3888/2015, 02.09.2022 (KaivNro 4338 ja 2763):

*Lapin ELY-keskus huomauttaa, että Kalkkimaan kaivospiirin alueella sijaitsevan Tuppivaaran
louhoksen laajentaminen selvityksessä esitetyn louhintasuunnitelman mukaisesti vaarantaa*

voimassa olevan lupapäätöksen nro 61/2013/1 lupamääräyksen 28 noudattamista. Tämä tulee huomioida louhintaa koskevan toteutuksen suunnittelussa.

Toiminnanharjoittaja yhtyy ELY-keskuksen näkemykseen ja lupamääräyksen noudattaminen huomioidaan tulevassa louhoksen laajentamisen suunnittelussa. Laajentamisesta tehdään kuitenkin erillinen selvitys ja mahdollisesti erillinen ympäristölupahakemus, joissa huomioidaan tarpeellisin osin alueen suojelualueet sekä selvitetään mm. mahdollisuuksia erilaisille kompensatioille. Toiminnanharjoittajan näkemyksen mukaan ko. asia ei liity esillä olevaan selvitykseen yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta juuri tällä hetkellä.

Lapin ELY-keskus huomauttaa, että ympäristölupapäätöksissä määrätyt vakuudet on asetettu kaivannaisjätteiden jätealueiden sulkemisen sekä asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ympäristölupapäätösten nojalla annetut vakuudet eivät kata alueella mahdollisesti olevien pilaantuneiden maiden selvittämistä ja kunnostamista, kemikaali jätteiden ja muiden vaarallisten jätteiden asianmukaista käsittelyä, alueelle sijoitettujen rakennusten purkamista, poistamista ja siitä aiheutuvien jätteiden käsittelyä tai näiden alueiden siistimistä ja maisemointia.

Kemikaalijätteiden ja muiden vaarallisten jätteiden asianmukainen käsittely tapahtuu pääsääntöisesti jatkuvasti toiminnan aikana jo, eikä oletettavaa ole, että ko. jakeita jäisi merkittäviä määriä toiminnan loputtua jäljelle. Kalkkimaan tehdasalueella käsitellään vähäisiä määriä kemikaaleja sekä vaarallisia jätteitä ja merkittävin mahdollisesti vaarallinen jäte on Tuppivaaran kaivannaisjätealueelle läjitetty Röyttän toimipaikan osittain palanut kalkkijae. Toiminnanharjoittaja on kuitenkin viime vuosina kehittänyt toimintaansa merkittävästi ja tuotteistanut ko. sivujakeen tuotteeksi eikä läjitettävää jätettä ole syntynyt useaan vuoteen. Lisäksi jo olemassa olevaa vanhaa läjitettyä jätettä (tuotetta) myydään koko ajan enenevässä määrin ja täten kaivannaisjätealueelle läjitetty kasa pienenee tasaisesti. Toiminnanharjoittajan näkemyksen mukaan kaivannaisjätealueelle jääneiden jakeiden jälkikäsittely ja mahdollisesti pilaantuneiden maiden selvittäminen katetaan ympäristölupapäätöksessä määrätyillä vakuuksilla, mikäli tarpeen. Alueen siistimistä ja maisemointia tehdään jo toiminnan aikana niiltä osin kuin se on aina mahdollista eikä alueelle suunnitella jatkokäyttöä.

Voimassa olevan kaavamääräyksen mukaan Kalkkimaan alueella olevia rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127§:ssä mainittua lupaa, kuten ELY-keskuskin toteaa, ja lisäksi alueen läheisyydessä sijaitsevien suojeltujen tai silmälläpidettävien kasvien ja eläinten esiintymisalueita tulee säilyttää tai ylläpitää lajille suotuisana.

Toiminnanharjoittaja on esittänyt näkemyksenä mukaan varsin realistisesti selvityksessään toimenpiteet toiminnan lopettamisen jälkeisille jälkihoitotoimenpiteille ottaen huomioon mm. kaavamääräykset rakennusten purkamisesta sekä tarpeen arvokkaiden luontokohteiden säilyt-

tämisestä. Täten toiminnanharjoittajan näkemyksen mukaan selvityksessä esitetyt vakuuden korotukset molemmille kaivospiireille (KaivNro 2763 ja 4338) ovat riittäviä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki
Puh. 0295 5052 132

ossi.leinonen@tukes.fi

Yhtiö SMA Mineral Oy
Asia Kalkkimaan ja Ristimaan kaivospiirien lupamääräysten tarkistaminen, Kaivoslaki 52 § ja 62 §, Ristimaan ja Kalkkimaan kaivospiireille (KaivNro 4338 ja 2763)

Viite: Lisäselvityspyyntö, puhelinkeskustelu 14.12.2022 Ossi Leinonen (Tukes) / Marko Mara (SMA Mineral Oy).

Lisäys 3.6.2022 päivättyyn selvitykseen: ”SELVITYS YLEISTEN JA YKSITYISEN EDUN TURVAAMISEKSI Lupamääräysten tarkistaminen, Kaivoslaki 52 § ja 62 §, Ristimaan ja Kalkkimaan kaivospiireille (KaivNro 4338 ja 2763). Tukes selvityspyyntö, sähköposti 03.05.2022, Maria Kivi/TUKES”.

LISÄSELVITYS KALKKIMAAN JA RISTIMAAN KAIVOSPIIRIEN LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISEEN KAIVOSVAKUUKSIEN OSALTA

RISTIMAAN KAIVOSPIIRI Nro 4338

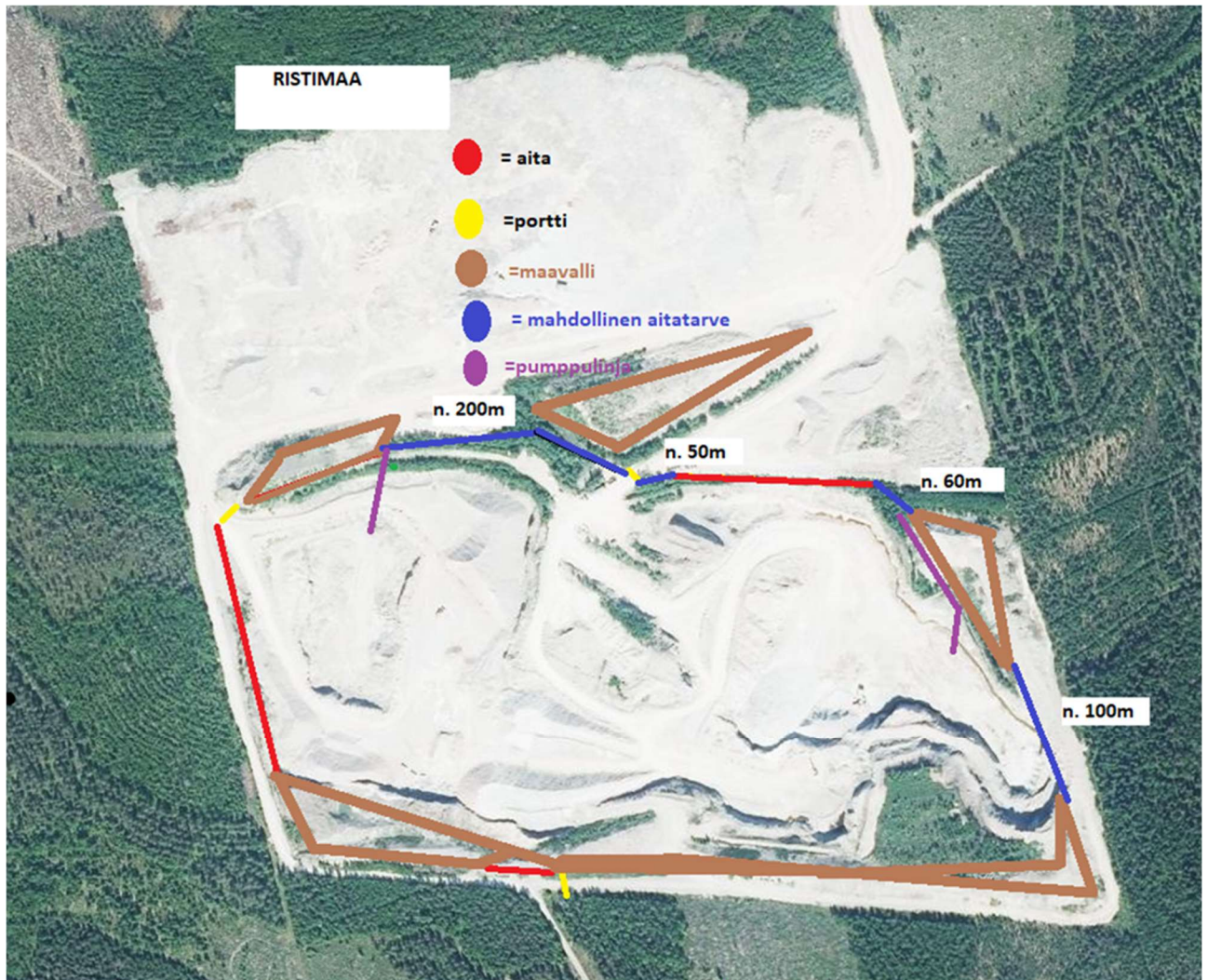
1. Aitaustarve ja kustannukset:

Osa Ristimaan louhoksesta on jo rajattu korkeilla maavalleilla. Matalimmille kohdille lisätään aitaa kuvan (kuva 1) mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan arvion mukaan suojauksen lisäystarve on noin 400 m matkalta. Aitaukustannusten arvioinnissa käytetään Tukesin kustannusarvioita 20 €/m.

Tällöin kokonaiskustannusarvioksi tulee **8000 €**.

Alla olevassa kuvassa 1 on esitetty suunnitelma louhoksen ympärille sijoitettavista uusista aitauksista sekä kuvaus olemassa olevista maavalleista.

Kuva 1. Suunnitelma louhoksen suojevälleista ja -esteistä.

2. Kustannuserittely pumppujen ja vesilinjojen poistosta:

Alueella ei ole merkittäviä määriä vesilinjoja tai -pumppuja. Toiminnanharjoittajan arvon mukaan alueen yksinkertaisten pumppulinjojen poiston kokonaiskustannusarvio on **5000 €**.

3. Kustannuserittely porttien ja puomien poistosta ja niiden korvaamisesta lohkarilla tai maavalleilla:

Toiminnanharjoittaja arvioi ko. toimien kustannuksiksi seuraavaa:

- Porttien poiston konetyö: 500 €
- Puomien poiston työ: 500 €

- Maavallien/lohkareiden siirto: 2000 €.

Yhtensä siis ko. toimen kustannusarvioksi tulee **3000 €**.

4. *Kustannuserittely sähkölinjojen poistosta:*

Toiminnanharjoittaja arvioi ko. toimien kustannuksiksi seuraavaa:

- Konetyö (tolppien poisto, siistiminen): 3000 €
- Sähkölinjan päättäminen kaivospiirin ulkopuolelle (yhteistyössä sähköyhtiön kanssa): 1000 €

Yhtensä siis ko. toimen kustannusarvioksi tulee **4000 €**.

5. *Kustannuserittely rakenteiden ja rakennusten poistosta muiden omistamilta maa-alueilta:*

Ristimaan louhoksella ei ole kiinteitä rakennuksia eikä toiminnanharjoittajalla ole suunnitelmissa tehdä sellaisia. Täten rakenteiden purkua ei tarvitse tehdä toiminnan loputtua.

Alueella on käytössä siirrettäviä kontteja (taukotila), jotka toiminnan loputtua kuljetetaan alueelta pois osana normaalia toiminnan lopettamiskäytänteitä.

6. *Kustannuserittely varoituskylttien lisäämisestä:*

Alueelle on sijoitettu jo varoituskylttejä asianmukaisesti kohtiin mutta toiminnanharjoittaja esittää kylttien lisäämistä toiminnan loputtua.

Toiminnanharjoittaja arvioi lisäkylttien tilaukselle ja asennukselle kustannusarvioksi **1000 €**.

Yhtiön näkemyksen mukaan edellä luetellut toimet Ristimaan louhoksen ennallistamisessa toiminnan loputtua ovat asianmukaiseen lopettamiseen riittäviä ja kattavat vaadittavat suojaukset.

Yhtiö esittää uudeksi Ristimaan kaivosvakuuden määräksi täten **21 000 euroa**.

KALKKIMAAN KAIVOSPIIRI Nro 2736:

1. Aitaustarve ja kustannukset:

Tuppivaaran louhos:

Louhoksen länsi- ja pohjoispuolella on jo olemassa olevia maavalleja (korkeudeltaan arviolta 4-5 m), jotka siirretään etäämmälle kohti kaivospiirin rajan ulkorajaa, mikäli suunniteltu louhoksen laajennushanke toteutuu. Muussa tapauksessa vallit jäävät paikalleen nykyisenlaisinaan.

Länsi- ja pohjoisreunalle rakennetaan myös lisää uusia korkeita maavalleja tarpeen mukaan, mikäli yhtiön laajennushanke toteutuu ja louhos laajenee kohti kaivospiirin ulkorajoja. Tällöin vanhoja maavalleja siis siirretään/muokataan tarpeen mukaan vastaamaan muodostuvan uuden laajenuksen alueen muotoja.

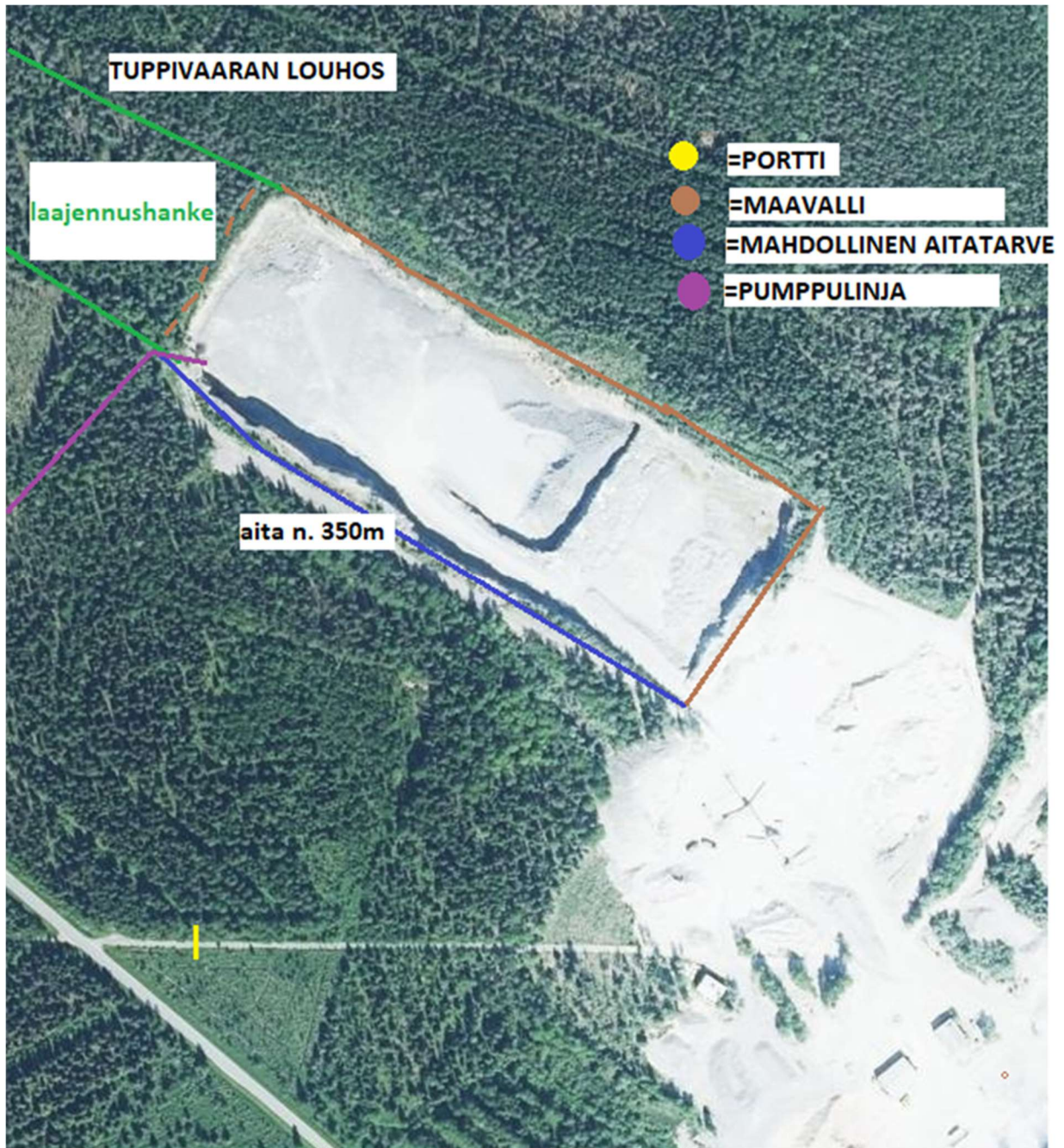
Aitaustarpeen määrittelyssä on huomioitu louhosta ympäröivät luonnonsuojelualueet ja -tarpeet. Aitausta ei lopettamistilanteessa juurikaan voida tehdä lisää louhoksen välittömässä läheisyydessä olevista arvokkaista luontoarvoista johtuen, joten sulkemisen yhteydessä kulkureitit suljetaan louhoksiin ja asetetaan lähinnä maavalleja.

Alueen läheisyydessä sijaitsevien suojeltujen tai silmälläpidettävien kasvien ja eläinten esiintymisalueita suurinta osaa koskee ehdoton tuhoamis- tai koskemiskielto (alue tulee säilyttää tai ylläpitää lajille suotuisana). Täten toiminnanharjoittajan näkemyksen mukaan aitaaminen on monissa paikoin haastavaa, ellei mahdotonta, mikä on huomioitu aitauservioissa.

Toiminnanharjoittajan arvion mukaan suojauksen mahdollinen lisästarve on maksimissaan 350 m matkalta louhoksen eteläpuolelle. Aitauskustannusten arvioinnissa käytetään Tukesin kustannuservioita 20 €/m.

Tällöin kokonaiskustannuservioksi tulee **7000 €**.

Alla olevassa kuvassa 2 on esitetty alustava suunnitelma louhoksen ympärille sijoitettavista mahdollisista aitauksista sekä maavalleista, ottaen huomioon myös mahdollisen laajennushankkeen vaikutukset (laajennushankkeen aluetta kuvataan kuvassa vihreällä viivalla) sekä suojelualueiden läheisyyden louhoksen reunasta. Aitaamismahdollisuutta kuitenkin rajoittaa suojeltujen luontoarvojen esiintyminen ehdotetun aitausalueen välittömässä läheisyydessä.

Kuva 2. Suunnitelma Tuppivaaran louhoksen suojavalleista ja -esteistä.

Kalkkimaan louhos:

Myöskin Kalkkimaan louhoksen aitaaminen ainakaan kokonaan on vaikeaa. Toiminnanharjoittaja toteaa uudelleen, että aitausta ei lopettamistilanteessa juurikaan voida tehdä lisää louhoksen välittömässä läheisyydessä olevista arvokkaista luontoarvoista johtuen, joten sulkemisen yhteydessä kulkureitit suljetaan louhoksiin ja asetetaan vain maavalleja.

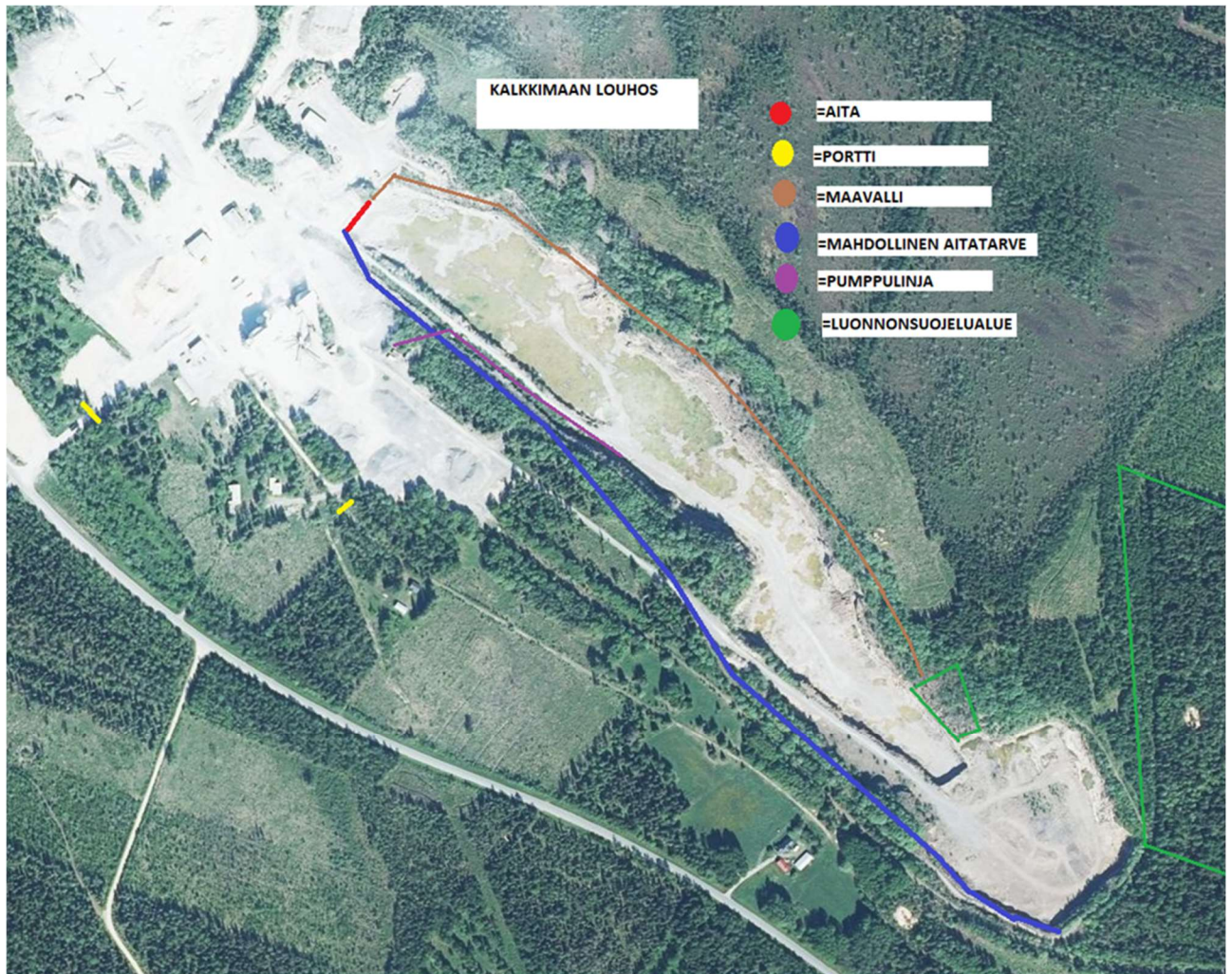
Alueen läheisyydessä sijaitsevien suojeltujen tai silmälläpidettävien kasvien ja eläinten esiintymisalueita suurinta osaa koskee ehdoton tuhoamis- tai koskemiskielto (alue tulee säilyttää tai ylläpitää lajille suotuisana). Täten toiminnanharjoittajan näkemyksen mukaan aitaaminen on monissa paikoin haastavaa, ellei mahdotonta, mikä on huomioitu aitauservioissa.

Pohjoispuolella on jo olemassa olevia korkeita maavalleja sekä välittömästi reunan läheisyydestä alkaa yksityinen luonnonsuojelualue. Louhoksen välittömässä läheisyydessä sijaitsee useita suojelualueita.

Toiminnanharjoittajan arvion mukaan aitaustarve sijoittuu korkeintaan louhoksen eteläpuolelle. Suojauksen mahdollinen lisästarve on maksimissaan 950 m matkalta. Aitauksustannusten arvioinnissa käytetään Tukesin kustannuservioita 20 €/m.

Tällöin kokonaiskustannuservioksi tulee **19 000 €**.

Alla olevassa kuvassa 3 on esitetty alustava suunnitelma louhoksen ympärille sijoitettavista mahdollisista aitauksista, aidoista, porteista sekä maavalleista, ottaen huomioon myös mahdollisen laajennushankkeen vaikutukset (laajennushankkeen aluetta kuvataan kuvassa vihreällä viivalla) sekä suojelualueiden läheisyyden louhoksen reunasta. Aitaamismahdollisuutta rajoittaa suojeltujen luontoarvojen esiintyminen ehdotetun aitausalueen välittömässä läheisyydessä.

Kuva 3. Suunnitelma Kalkkimaan louhoksen suojavalleista ja -esteistä.

2. Kustannuserittely pumppujen ja vesilinjojen poistosta:

Toiminnanharjoittajan arvon mukaan sekä Tuppivaaran louhoksen että Kalkkimaan louhoksen yksinkertaisten pumppulinjojen poiston kokonaiskustannusarvio yhteensä on **2000 €** (1000 €/louhos).

3. Kustannuserittely porttien ja puomien poistosta ja niiden korvaamisesta lohkarilla tai maavalleilla:

Alueella sijaitsee yksi pääportti sekä kaksi pienempää porttia. Yksi pienempi portti sijaitsee Tuppivaaran louhokseen vievällä tiellä (kuvassa 2 keltaisella) sekä yksi Kalkkimaan louhoksen reunan myötäisesti kulkevalla tiellä (kuvassa 3 keltaisella).

Portit sijaitsevat yhtiön omilla mailla eikä niitä täten pureta lopettamisen yhteydessä (aikaisemmassa selvityksessä asia kuvattu tarkemmin). Sulkemisen yhteydessä muiden louhoksille vievien teiden käyttö estetään maavallein ja /tai lohkarein tarvittaessa.

Toiminnanharjoittaja arvioi ko. toimien kustannuksiksi seuraavaa:

- Maavallien/lohkareiden siirto (konetyö): 500 € / louhos

Yhtensä siis ko. toimen kustannusarvioksi tulee **1000 €**.

4. *Kustannuserittely sähkölinjojen poistosta:*

Ei muutosta arvioon aikaisemmin selvitettyyn. Olemassa oleva infra jää alueelle ja alueen omistaa yhtiö itse.

Tehdasalue ja rakennukset (sähkölinja, vesiliittymä yms. infrastruktuuri) ajatellaan jäävän alueelle muuhun toimintaan mahdollisen lopettamisen jälkeen. Ainoastaan kulku tuolta alueelta louhoksille estetään siis maavalleilla ja kulkuteiden poistamisella. Louhokset ovat selkeästi tuon alueen ulkopuolella ja tämä järjestely ei aiheuta vaaraa louhoksen turvallisuuden suhteen.

5. *Kustannuserittely rakenteiden ja rakennusten poistosta muiden omistamilta maa-alueilta:*

Ei muutosta arvioon aikaisemmin selvitettyyn.

Voimassa olevan kaavamääräyksen mukaan Kalkkimaan alueella olevia rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127§:ssä mainittua lupaa ja lisäksi alueen läheisyydessä sijaitsevien suojeltujen tai silmälläpidettävien kasvien ja eläinten esiintymisalueita tulee säilyttää tai ylläpitää lajille suotuisana. Täten alue on sulkemisen jälkeen jätettävä mahdollisimman *in situ* -tilaansa, jolla vältetään tarpeeton toiminta suojelalueiden läheisyydessä.

6. *Kustannuserittely varoituskylttien lisäämisestä:*

Alueelle on sijoitettu jo varoituskylttejä asianmukaisesti kohtiin mutta toiminnanharjoittaja esittää kylttien lisäämistä toiminnan loputtua.

Toiminnanharjoittaja arvioi lisäkylttien tilaukselle ja asennukselle kustannusarvioksi **1000 €**.

Yhtiön näkemyksen mukaan edellä luetellut toimet Kalkkimaan louhosalueen ennallistamisessa toiminnan loputtua ovat asianmukaiseen lopettamiseen riittäviä ja kattavat vaadittavat suojaukset.

Yhtiö esittää uudeksi Kalkkimaan kaivovakuuden määräksi täten **30 000 euroa**.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksisaaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 22.2.2023.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttalaisten elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.